

2019

č. 6

Paváček

William Parrott (1813-1869)

Postavy procházející se před Somerset House, Katedrála sv. Pavla v pozadí.

Pozvánka

Sejdeme se ve středu 3. července v zahradní restauraci u Dejvického nádraží. Tentokrát se sejdeme už v 16:00, abychom obsadili jeden stůl. V pět hodin tam už je moc lidí.

Zápis

Na červnovou schůzku přišli: **Zub, Bobánek, Foki, Pegas, Cancidlo, Reyp, Petr, Zbyněk, Job, Přemík, Yško, Pacík, Jakub, Bob, Smeták** a Chingo.

Omluvili se:

Mahu: Ahoj! Já se na 5.6. musím s lítostí omluvit, protože 6.6. jedu na celý den úřadovat na jižní Moravu a musím trochu šetřit síly. Tak ať máte alespoň pěkné dobřichovické počasí.

Chingo se omluvil, že je v Jablonci nad Nisou a že to je k **Jakubovi** moc daleko. Takže, když se zázračně objevil, nechtěli jsme ho přijmout, ale pak jsme se slitovali.

Pulec: Ahoj! Mám na středu večer pozvání od vyslanectví a kdybych jel s vámi k **Jakubovi**, tak bych to nestihl. Pozdravuju vás.

Loulínek: Ahoj! Omlouvám se ze schůzky, odjíždím na kola do městečka Murau. Zdravím všechny 555.

Tato schůzka se zvrhla v politickou diskusi o významu premiéra Babiše pro Českou republiku a demokracii. Zatím co většina by ho nejráději viděla za mřížemi jako největšího tuneláře republiky a Evropské unie, jeden z nás ho považuje za neohroženého bojovníka proti korupci, který se dvěma pracovníky dokázal vytvořit neuvěřitelně velký majetek, pomocí něhož chce pomáhat lidem a zničit všechny korupčníky. Ale zazněl i hlas, že to není zase všechno tak černo-bílé. V každém případě to byla veselá debata plná hecování, kterou mohou v této rovině vést opravdoví kamarádi.

Reyp informoval o přípravě zádušní mše za **Jíru** (Jirku Stránského). U katafalku v Chrámu Matky Boží před Týnem budou stát krojovaní skauti s praporem Junácké organizace a s praporem Vodní Pětky (který z našeho archivu přinesl **Chingo**). Mše i následného pohřbu ve Strašnicích se účastníme individuálně.

Bobánek chtěl na **Jirku Stránského** zavzpomínat přečtením jeho vzpomínky na **Brat'ku**, ale nějak na to nebyla klidná nálada, protože většina z nás se věnovala jídlu a pití, které, jako obvykle, připravila skvělá dvojka **Jakub-Alenka**. A tak tuto vzpomínku zde přetiskujeme z Almanachu Pětky z roku 1996, aby si každý mohl **Jirku Stránského**, ale i **Brat'ku**, připomenout po svém.

No a nakonec Přišel **Reyp** s nápadem, že zveřejníme **Jírovu** vzpomínku, kterou pro nás nahrál před dvěma lety na diktafon a **Reyp** zařídil její přepis. Tak tu vzpomínku najdete na dalších stránkách.

A nakonec zápisu citát: „Můžeš-li udělat radost, musíš!“ (**Jiří Stránský**)

Podvečerní pohoda u **Jakuba**

Vtipy

Ptá se vnouček dědy: "Dědo, co je to na tom stromě?"
"To je černý rybíz."
"A proč je červený?"
"Protože je ještě zelený."

Policajti vyšetřují smrt babky, která se během Vánoc zadusila rybí kostí.
Dědka se ptají: "Dědo, a to jste neviděl, že se babka dusí?"
"Cóó? Já blbě slyším!!!!"
"Ptáme se vás, zda jste neviděl, že se babka dusí?"
"Já jsem jen viděl, že stále otvírá ústa a koulí očima jak kapr, a tak jsem si myslel, že jen zpívá koledy..."

"Tak co ta Vaše vnučka dostala od toho Itala?"
"No povídala, že syfilis."
"A co to je?"
"No to já nevím. Ale asi je to větší než Mercedes."
"A jak to?"
"No protože povídala, že jestli je to fakt pravda, tak se v tom poveze celá vesnice."

Prostě si nemyslím, že by někdo přestal kouřit kvůli nechutným fotkám na obalech cigaret.

Já taky vídám šéfa každý den a nepřestala jsem chodit do práce.

Tip pro pány jak si udržet spokojený vztah: Když se mýlíte, přiznejte to. Když máte pravdu, držte hubu.

Už jste se někdy zadívali na druhé lidi stejného věku s tím divným pocitem: "Snad nevypadám tak staře?!?"

Jestli ano, tak tenhle se vám bude určitě líbit!

Seděla jsem v čekárně svého nového zubaře a prohlížela si to tam. Zahlédla jsem i diplom, který uváděl celé jméno svého majitele. Najednou jsem si vzpomněla - vysoký, hezký, tmavovlasý kluk stejného jména se mnou chodil na gympl - už je to nějakých 40 let. Že by to byl tentýž chlapík, na kterého jsem tehdy měla tajný záľusk?

Když jsem ho však uviděla, rychle jsem podobné myšlenky zahodila. Tento téměř plešatý, prošedivělý muž s vráscitým obličejem, ten byl příliš starý, než aby mohl tehdy být mým spolužákem. Nebo - že by???

Poté, co mi prohlédl zuby, jsem se ho zeptala, jestli nechodil na gymnázium Klementa Gottwalda.

"Ano. Ano, chodil jsem tam. Byl jsem jedním z nejlepších," zapýřil se.

"A kdy jste maturoval?" zeptala jsem se.

Odpověděl: "V šedesátém šestém. Proč se ptáte?"

"Tak to jste byl v mé třídě!" Prohlásila jsem nadšeně.

Pozorně si mě začal prohlížet.

A pak se ten hnusný, starý, vráscitý chlap zeptal: "A co jste učila?"

Z cest Prvostřeďečníků

Ahoj! Byli jsme na dovolene na Novem Zelandu a s jednim kamaradem jsme se prihlasili coby posadka na zavod dvou plachetnic. Byly to vyslouzile ale autenticke America Cup jachty (jedna zavodila za Japonsko, druha za Novy Zeland). Dokonce mne asi na minutu pustili ke kormidlu. Jelikoz se jedna o nádherné lode tak jsem vám to chtel poslat.
555, **Plavec**

Na naši loď jen přidali malé zábradlí, ale jinak je v té původní závodní verzi. Radost se na její tvar podívat. Ted už jsou lodě na America Cup bláznivé katamarany, klasika zanikla.

Povídka

Tuto svou povídku jsem uveřejnil ve Švýcarsku, kde ale nevyvolala velkou ozvu, neboť jsem si tím dovolil kritizovat švýcarskou organizaci kanoistických závodů. Jak jsem si to jen mohl dovolit?!, **Pulec**

Stura di lanzo, aneb nebe a dudy

Z Curychu jsme jezdívali rádi do severní Itálie, speciálně do Piemonte. Nebylo to daleko, dalo se to zvládnout za noc, byli tam báječní lidé, dobré jídlo i pití, ale hlavně krásné řeky pro nás, kajakáře. Na jedné z nich, nám již z dřívějšíka známé, jmenuje se Stura di Lanzò, jsme měli nezapomenutelný zážitek.

Bylo to na Velikonoce, kvůli silničnímu provozu jsme jeli už ve středu. Ve čtvrtek ráno jsme se vydali na řeku, nalodit jsme se chtěli pod mostem v Ceres. Byl to začátek sezóny, neoprénové obleky byly po zimě scvrklé – nebo to byla naše břicha, ještě nabitá od vánočního obžerství – a tak nám nalodění trvalo dlouho. Všimli jsme si ale, že jsme pozorováni: na mostě stáli dva pánové a mlčky nás sledovali. V horách a u vody panují jisté mravy, tudíž jsme je ze zdola pozdravili. Sešli k nám dolů, a když zjistili, že se italsky domluvíme, sdělili nám, že jsou z Clubu di Canoa di Ivrea a že tam mají v sobotu závody. A hned

nás pozvali, abychom se zúčastnili, třeba v turistické třídě. Přesvědčit Phiba, mého přítele, bylo snadné, moje žena Barbara, jinak dobrá kajakářka, ale odmítla rezolutně.

Vyrazili jsme konečně na řeku. Hned kousek pod mostem bylo pár skalisek a vodopádků, ideální místo na pohraničí. Hra spočívala hlavně ve snaze, udělat „svíčku“, což se podaří, když vodopád stiskne špičku lodi dolů, čímž se celá loď postaví svise. Párkrát se nám povedla. Všiml jsem si, že se za námi oba pánové dívají.

Úsek, který jsme chtěli sjet, je jen asi 8 km dlouhý, hráli jsme si ale při každé příležitosti, a tak jsme potřebovali skoro čtyři hodiny. Jaké bylo naše překvapení, když nám na konci túry tito známí pánové pomohli z lodí. Nabízeli nám, že můžeme startovat také mezi elitou. To jsme s díky odmítli: s našimi těžkými kajaky na túry po divokých vodách bychom proti lehkému závodnímu sjezdovému kajaku neměli naději. Ale hned jsme se s „pány“ spřátelili. „Přihlášky jsou na radnici ve vsi zítra od 18.00.“

Abych řekl pravdu, závodů jsme měli doma až pokrk, byli jsme hlavně zvědaví na rozdíl organizace mezi Itálií a Švýcarskem. Například ve Švýcarsku je prakticky nemožné přihlásit se k závodu teprve v předvečer, leda že by člověk zaplatil dvojitě startovné. Další zdvojnásobení startovného bylo žádáno pro sportovce, kteří nejsou členy švýcarského kanoistického svazu. A tak jsme v pátek večer čekali před jmenovanou radnicí, ale nic se nedělo. Již se stmívalo, ale radnice zůstávala tmavá a vrata zavřená. No a začalo pršet. Chytaly nás pochybnosti: „Asi jsme špatně rozuměli, ty přihlášky jsou jinde.“ „Možná, že když prší, závod odřekli.“ Ve třičtvrtě na sedm se připlížila tmavá postavička, otevřela vrata a vklouzla dovnitř. Okamžitě jsme vyběhli z auta a následovali ji. Rozsvítil, podíval se na nás a řekl: „Jó vy jste ti Švýcaři. Zapište se, protože vaše jména asi neumím napsat.“ Zapsali jsme se, Philip Hüsler a Jan Kříž a bylo to. Ještě nám řekl, že zítra v 9.00 budou na stejném místě vydávána startovní čísla. E Buona notte!

V Lanzu známe výbornou malou restauraci, byl předkrm, bylo několik prvních a také druhý talíř, byl dezert, víno, caffè a grappa, no prostě jako v Itálii. Noc v campingu byla klidná, protože lilo jako z konve.

Ráno, ještě něco před devátou, jsme čekali znovu před nám již známou radnicí. Tentýž stav, jako včera večer, to jest nic. Zavřeno. Tentokrát ale přišli již v půl desáté, dali nám čísla a startovní časy 13.00 a 13.01.

Pršelo stále silněji, v tom úzkém údolí měl člověk pocit, že prší z mraků pět metrů nad hlavou. Cesta vody byla jednoduchá a stále stejná: na hlavu, za krk, po zádech až na zadek a nohavicemi ven, rovnou do řeky. Ta byla již plná, voda byla kalná a stoupla nejméně o tři metry. Na hladině plavaly psí boudy a králikárny, ale zdálo se, že bez zvířat.

„To chceš tady čekat v tomhle lijáku na start? Jsem přesvědčen, že nahoře v horách nad těmito blbými mraky je krásně, tam jistě svítí slunce.“ A tak jsme vyrazili, po horských silničkách, přes úzké můstky, serpentinami, stále

dál a stále výš. Ujeli jsme nejméně 60 km, stoupli o dobrých 800 metrů, ale přšlo stále stejně. V jedné horské trattorii jsme zastavili. Ze závodu na Versoix jsme věděli, že syrové fondue není dobrá strava před závodem, chtěli jsme vyzkoušet, jak je to se spaghetti. Byly báječné. Náhle se objevil ve dveřích trattorie úplně promáčený kluk: “Kriz, Hüsler, start je posunut o kilometr níž, je tam totiž za tohoto vodního stavu nesjízdné místo, a o hodinu později. Ciao!” A odjel na své zmáčené motorce. Dodnes ho obdivuji, jak nás ten kluk našel a že nás vůbec hledal. Zaplatili jsme a odjeli zpět k novému startu, převlékli se do neoprénu a koukali na závod.

Ve Švýcarsku je takový zvyk, že nejdříve jede číslo 1, potom 2, pak 3, až teprve po něm 4 atd. V Itálii jsme viděli startovat 5, hned po něm 17, následovanou 3, zdálo by se, že je v tom nesmírný chaos. Není to ale vůbec problém, když se napíše čas startu a čas v cíli, číslo, které máš na zádech, slouží pouze k identifikaci, jinak totiž nehraje roli. A také jsme viděli, že na každém trochu nebezpečném místě stála hlídka žabích mužů. A viděli jsme je také při záchrané akci, jistí, sehraní, perfektní. Kompliment pánové! A po silnici podle řeky pojížděla stále sanitka, připravená zakročit, kdyby bylo třeba.

Ale viděli jsme také něco jiného: závodníci v lehoučkých a křehkých závodních lodích se plížili podle břehu. Jinak to nešlo: silný proud a obrovské, mohutné vlny by jim byly jejich lodičky rozlámaly jako hračku. Pochopili jsme okamžitě neočekávanou výhodu našich těžkých lodí. „Stačí jen držet pádlo v proudu a vyhraješ!“ „Ty chceš vyhrát?“ zeptal se mě Phibo. „No a proč ne, nesmíš jenom nikde vjet do vlny, ta by tě držela až do léta!“

U startu nám představili našeho třetího kolegu z turistické třídy. Zeptali jsme se, jestli můžeme startovat všichni tři najednou, a dostali kladnou odpověď. A tak jsme vyrazili. Po 50 metrech jsme již našeho italského kolegu ztratili. Oči plné vody, pusy plnou bahna a písku, prostě jsme se řítily, co to dalo. Dvě minuty před námi startovala C2, snad nejrychlejší loď na řece. Asi v půli tratě jsme je předjeli, byli nuceni plížit se podél břehu. Hledal jsem cestu v proudu ale vedle vln, pokud jsem ovšem vůbec něco viděl. Phibo byl stále pár metrů za mnou, slyšel jsem ho funět. Naše ženy nás sledovaly po silnici, autem. Kde zastavily, vždycky, když jsme se objevili v zákrutu řeky, davy vykřikly: „Guarda, gli svizzeri! – to jsou ti Švýcaři!“ A to i bez prodáváného startovního programu! No, dojeli jsme to v pořádku.

Když se dojede závod ve Švýcarsku, stojí u vylodění jeden funkcionář a nabádá vysílené a vyčerpané závodníky, aby si pospíšili s vysedáním, hned po nich prý přijedou jiní. Na Stuře k nám každému přiběhli tři hoši, jeden pomohl vystoupit, dva druzí odnesli loď a naložili ji na naše auto. Bravi italiani, to je servis!

Protože závod ve studené vodě nejen vyčerpává, ale také ochlazuje, pijí Švýcaři pro zahřátí horkou Rivelu, limonádu z mléčné syrovátky. Phibo se vyděsil: „Italové přece nemají Rivelu!“ Nabídli nám ale k výběru buď svažené

víno anebo horkou whisky. Přáli jsme si „tutti e due“ a dostali obojí, dokonce několikrát.

„Dnes večer v osm je hned tady nahoře v hotelu vyhlášení vítězů a pak festa.“ Jeli jsme se do campingu převlíct a vysprchovat v horké vodě. Nijak jsme nespíchali, udělali jsme právě zkušenost s italskou dochvilností. Přijeli jsme k hotelu asi ve čtvrt na devět a čekali, že budeme první. Chyba lávky! K práci možná ne tak rychle, ale k oslavě je to něco zcela jiného: fest byl již v plném proudu. Když nás spatřili vcházet, přerušili hudbu a s hlasitou fanfárou nás vyhlásili vítězi závodu. A dostal jsem obrovský pohár, ten největší v celé mé kajakářské kariéře. Ještě ho mám schovaný.

Samozřejmě, jako dobře vychovaný Švýcar jsem se zeptal, kolik máme zaplatit startovného. „Ma mi raccomando, ragazzi, siete ospiti nostri!“ – Jste přeci našimi hosty! A bylo to.

Nebe a dudy! Hosté hosté!“ A bylo to. Nebe a dudy!

Za Jírou († 29. května 2019)

Místo čtení smutečních frází si přečtěme, co **Jirka Stránský** napsal, respektive namluvil, o svém působení v Pětce a Devítce a o svém vztahu k **Braťkovi**.

Musím se přiznat, že na křivoklátskou sešlost o Braťkovi jsem jel spíš ze zvědavosti než třeba z piety – Braťkova osobnost do mého života vstoupila v čase mého dětství a jinošství a všechno potom, co se dalo se mnou i touto zemí, mnohé z mých vzpomínek vytlačilo. Ne však z paměti – jak se ukázalo v Křivoklátě. Seděl jsem tam a naslouchal různým polohám vzpomínání na Braťku a na různé polohy jeho života i činnosti, a má vlastní paměť ožívala až do ošívání, mlhavé a rozostřené obrazy z minula byly stále jasnější a zřetelnější.

Přišel jsem do Standovy pěťkařské vlčí smečky někdy na konci února 1939 a byl jsem vyděšený jako poledne. Bylo mi sedm a půl, a kromě impozantní osobnosti Standy a jeho zvláštní šišlavé artikulace jsem nemohl spustit oči ze Zmetka Párala a Budula Nepila. Ti dva pro mě znamenali – každý (a téměř opačně) po svém – nedostižný vzor dospělosti. Byl jsem pěkné čísílko, expert na zapomínání věcí kdekoliv, takže na letní srubový tábor v Nižboru jsem dorazil bez spacáku, a do doby než přišel náhradní, jsem hostoval coby spoluspáč u těch dvou hvězd smečky, co měli své spacáky větší než ostatní, neboť je zdědili po svých dospělých (!) bráškách, kteří už skautovali pod Braťkou. A právě od nich jsem jako první (a v podobě jakési mlhavé výstrahy) věděl, že při sjíždění Berounky náš tábor navštíví Braťkova Pětka. „Viš, co bys tebou udělali, kdybys ten spacák zapomněl po cestě na jejich tábor?“, strašil mě Zmetek. „Přikrejšval by ses rákosím“, dodával Budul.

Všichni jsme věděli, že naše smečka je cosi jako očištec, přes nějž jedině se dá dostat do onoho nebe vodní Pětky, s Pánembohem Braťkou na nejvyšší stolici. A za tři dny to Standa oznámil celé smečce s dodatkem, že kdo udělá před skauty smečce ostudu, do konce tábora nevstane od škrábání brambor a mytí kotlů a hrnců. Makali jsme, až se z nás kouřilo. Zvyšovali jsme hráz, abychom na hladině v ní i pod ní mohli co nejlíp předvést svým nedostižným vzorům, že voda je i náš živel. Měl jsem z toho v hlavě trochu guláš, způsobený tím, že v Pětce byl i můj starší brácha, byť (jako já ve smečce) čerstvý bažant, a ten se mi zase tak moc nedostižně nejevil. Standa nás upozorňoval, že přijdou nečekaně, protože se Braťka chce přesvědčit, jestli ti, co už na to mají svým věkem, jsou hodni přestupu ze smečky do vodní Pětky. Že ale přijdou tak děsivě nečekaně, si nikdo nedovedl představit. Vtrhli na nás čtvrt hodiny před budíčkem (kdy je spánek jak bezvědomí), vletěli do srubů, vytahali nás ven a po vysoké orosené louce nás odtáhli na její nejzazší konec,

abychom se tou rosou zase museli vrátit. Ječeli přitom jak paviáni a já se hrůzou málem počůral. Museli jsme se vracet tryskem, protože to už Standa pískal nástup. A my stáli před tou hordou rozchechtaných skautů a dělali co mohli, abychom vypadali co nejdůstojněji, a mně to samozřejmě nešlo. Až se můj ustrašený a rozčekaný pohled chytil Braťkova. Mhouřil za brejličkami oči, snad se taky usmíval, ale ten úsměv se mě netýkal, mě se týkaly jeho oči, a v těch očích jsem poznal, že jmenovitě se mnou je spokojený a pochechtávání jeho kluků vůbec nic neznamená.

Nosil jsem ten pohled (a vlastně – aniž jsem to tušil – nosím dodnes) v sobě celá léta, a v nepříjemných chvílích, jako třeba v uranovém koncentráku mi moc pomáhal. Možná i proto jsem tehdy v Nižboru, kdy naše táboření ukončili přepadem blondáci z Hitlerjugend, na rozdíl od jiných, i starších vlčat, nepropadl panice a byl jedním z těch co bleskově plnil rozkazy Standy a Budula a Zmetka a ostatních nejstarších, že se nám podařilo zachránit, co se dalo.

Nastala válka, na tátu a celou rodinu se vrhli nacisti, takže jsem s oddílem ztratil kontakt – sám jsem byl příliš mladý, než abych sám od sebe mohl vstoupit do skautské ilegality. Ale hned to první volání už na začátku května jsem slyšel, už jsem dávno nebyl vlče a byl jsem skaut, našel si Pětku a mohl slyšet Braťku, jak nás vítal – nejen ty, co už do Pětky patřili, ale i ty nové, co do ní vstupovali. Braťka už nebyl kapitán – na Seči byl admirálem celé flotily oddílů, a já na jedné lodi v Hondově přístavu dělal nejmladšího kormidelníka (abych pak jednou provždy zakotvil ve Vejvarově Devítce).

Těch historek o Braťkovi z té doby je nepočítaně, až po tu, že kdykoli jel na kánoji ve stoje, znamenalo to, že jede na pevninu na svou utajenou latrinu. Až mnohem později, a nejvíc v kriminále mi došlo, co to muselo být za člověka, když dovedl ukormidlovat takovou bandu jako jsme byli my, kteří nevynechali jedinou příležitost, abychom si nevyzkoušeli jeho trpělivost, neochvějnost, laskavost, železné nervy. Kluci z jeho předválečného oddílu tehdy byli stejnými kapitány a přístavními, jako byl on před válkou, každý by býval za ten svůj oddíl dal duši, a kolikrát se v řevnivosti oddílu jen s velkou námahou dala hledat bratrská. Tu uměl vždycky najít Braťka, a ne evangelicky, dovedl šlehnout svým sarkasmem, dovedl útok změnit v plácnutí do vody, a když už to jinak nešlo nastavil k útoku sebe sama, abychom se postupně naučili poznávat stud z nepatřičného chování či jednání, aniž jediným slovem zamentoroval. Kdyby nic z toho, co nás učil, ve mně nezbylo kromě tohoto studu, dal mi stokrát víc než kterýkoliv z mých dalších učitelů.

Devítka pak šla svou cestou a já Braťku už často neviděl. A pak přišla padesátá léta, podobně jako nacisti šli naší rodině po krku i komunisti a mě se Braťka ztratil z očí úplně. Z myslí se mi ale neztratil. Zelené jezero jsem uměl skoro nazpaměť, a tahle knížka mnohem víc než foglarovky, především proto, že Braťka byl i můj kapitán a já si do jeho postav mohl dosadit skutečné tváře, tahle knížka byla jedním z prvních důvodů, proč jsem zatoužil po umění psát, či spíše vyprávět příběhy. Samozřejmě vím, že Braťka byl mnohem lepší žurnalista a dokumentarista než spisovatel, ale i jako spisovatel skautství byl první.

A když jsem četl jeho Skautské srdce, nadouval jsem se pýchou ještě z jednoho důvodu: Braťka psal o prvním skautském oddílu v téhle zemi, jehož byl sám členem a jeho vůdcem byl člen mé širší rodiny – A. B. Svojsík. Před svými skautskými vrstevníky jsem se s tímhle nikdy chlubit nemohl – sklídl bych pohrdání, že se vyvyšuju a chci být něco extra. Ale před sebou samotným jsem na to pyšný byl, a od chvíle, kdy jsem se to od svého táty dozvěděl (dělal Svojsíkovi, než založil oddíl, pokusného králíka, co takový kluk vydrží), a dal si to dohromady s Braťkovou knížkou, bylo mezi mnou a Braťkou nádherné pouto, o kterém jsem, samozřejmě, věděl jen já – Braťkovi bych to býval neřekl ani na mučidlech. A teď jen doufám, že po tolika letech mě už nikdo nenařkne, že chci být něco extra. Že to každý vezme jen jako osobní vyznání, jako otevření osobního trezůrku s heslem BRAŤKA.

Rozhovor s **Jírou** natočený pro Pětku na diktafon dne 8.11.2017

Já jsem vstoupil do skautingu jako vlče, Honza, brácha starší, ten už měl skautská léta, tak vstoupil rovnou do Pětky.

V Pětce se obecně vědělo, že můj táta, přestože vášnivý Sokol, tak byl pokusný králík A.B. Svojsíka, co skaut vydrží. Protože mu v té době bylo akorát těch dvanáct, třináct let. Táta byl ročník devadesát osum, takže to vyšlo, když se skauting rozjížděl. Akorát jsem nevěděl, to jsem se dozvěděl od svého bratrance, že on strejda Svojsík chtěl, aby to bylo takové vlastenecké, že měli mít takové ty slovanské kroje. To na mě pak šla dodatečně hrůza, ale to už jsem byl zkušený skaut. Ale tak to bylo.

Já jsem byl teda to vlče. Začalo to úžasně, protože na prvním táboře jsem ve vlaku nechal spacák. A nabídl mi bydlení ve svém spacáku právě Budulínek, František Nepil. Já jsem to musel ale velice rychle vzdát, protože on vyzařoval, jak byl tlustý, strašné vedro! Tak, to je něco, na co nezapomeneš v životě. No a taky nezapomenu, že na tom prvním táboře, my jsme ho měli v Nižboru, jsme bydleli ve srubech a kluci z Pětky jeli Berounku. A bylo samozřejmě se Standou domluveno, že na nás vletí, což on teda nikomu neřekl. A oni na nás vletěli, asi v půl páté ráno, vyhnali nás jenom v trenýrkách a tahali nás v orosené trávě. A to je taky to, na co nezapomeneš, že jo.

Takže to bylo ještě před válkou. My jsme tam byli dvakrát. Já jsem tam byl poprvé třicátém devátém. A poprvé to bylo, jak jsem ztratil ten spacák, a podruhé, když jsme tam byli, tak na nás vletěli Němci. U nás v rodině byl vzdor zakódovaný, tak zatímco všichni se uklidili, když tady už byli Němci, tak já jsem byl jako vlče u Standy. Standa nás učil, jak máme milovat vlast a nikdy ji nedat! A to se ti taky zaryje do paměti.

No a podruhé už to bylo tak, že on nás varoval. Řekl: „Oni na nás Němci přijdou. Kluci, kdo se bojí, může jet domů.“ No to neměl říkat samozřejmě. Protože jsme byly děti, mně bylo devět let, v tom čtyřicátém roce. Takže legrační. Ale to jsem popsal v tom příspěvku do sborníku.

Válka a Zpravodajská brigáda

No a pak jsme toho museli teda nechat. Ještě tátu odvěkli do Osvětimi, tak jsem už nemohl nic dělat. Ale táta se pak vrátil, a to je zvláštní historka, už jsem jí taky někde vyprávěl. Já ji nemůžu použít nikde, protože je tak romantická, že člověku se z toho až dělají „bublíny u nosu“. Táta se vrátil z Osvětimi na amnestii Hitlera! A to proto, že Hitler měl padesátiny v tom dvaadvacátém roce a posledním pětadesáti Sokolům, kteří zbyli, dal amnestii a poslal je domů s tím, aby vyřídili, že prostě jakýkoli odpor je marný, a tak dále, a tak dále. Ale, když se někdo vrátil z těch míst, tak buďto byl podezřelý, nebo to byl zázrak, že. A náš táta se prostě vrátil. Táta samozřejmě byl na to, a mně to taky pomohlo v kriminále, mimořádně připravený. Protože byl Sokol, a

pak ho rok mordoval Svojsík, takže byl fyzicky připravený, ale taky psychicky, protože my jsme ti loupeživí rytíři, že jo... My jsme furt museli před někým utíkat!

Já byl taky Sokol, takže já musím říct, že sice jsem dostal strašně zabrat od těch estébáků, ale ve srovnání s ostatními lidmi jsem na tom byl mnohem líp, protože jsem byl nejenom fyzicky připravený, ale taky duševně a duchovně. Protože ještě jsem měl dvě tety jeptišky. Já nejsem vůbec pověřivý člověk, ale jednu pověru mám, že se nesmím na něco těšit. Já, kdybych se zatěšil na svíčkovou, tak se tou svíčkovou někde udusím. Abych dopověděl tu historku s tátou. Táta se vrátil deset dní po tom, co zastřelili Heydricha. A v té euforii z tátova návratu, se sjela rodina odevšad, protože to byl zázrak, ale všichni zapoměli na to, že náš soused ve vile je vlajkař, udavač, a ten to udal. My jsme bydleli na Hanspaulce, tam kde je teď Martin, a oni si pro tátu přijeli, ale nikdo si toho nevšiml. Všichni byli na zahradě, koupali se v bazénu a tak. A máma měla pro strach uděláno, než aby někde říkala, že ho zase hned vzali. tak se sebrala a jela do Pečkárny. Tam čtyři hodiny čekala, pak vylezl chlap gestapák, který mluvil trošku česky, protože byl odněkud z Haliče nebo odkud. A řekl: „Pojďte se mnou, komm sie mit!“ a zavedl ji do takové kancelářičky. (Teď jsem to říkal v jedné relaci na plusu, a tam jsem připomněl, že tam teď sídlí komunistická strana) No a tam jí ukázal takový ten cyklostylovaný štos rozsudků smrti zastřelením v Kobylisích. A že na tom musejí být dva podpisy. Ukázal jeden, kde už byl jeden podpis a říkal, tadyhle to mám podepsat taky já a roztrhl to. A řekl mámě: „Vyřídíte Karlovi, že jsme si kvit, protože on mě za první světové války v Haliči zachránil život.“ To nemůžeš nikde dát do knížky, protože to je tak... Nikdo by ti to nevěřil. A já to nevěděl celý život, až máma, když táta umřel, tak mi to řekla.

Takže to bylo ve dvačtyřicátém roce. Táta samozřejmě vydržel nic nedělat asi půl roku, a pak už zase vletěl do ilegality a já jsem dělal takového poslíčka, ale jenom místně, protože tam byla ta slavná..., jak se to jmenovalo? Bílý lev! Ta ilegální organizace, taková generální. Nevím už jak se to jmenovalo. Já jsem ročník jednatřicet, a tudíž mě samozřejmě mezi Zbojníky, tedy do té Zpravodajské brigády nevzali a povolali mě až teprve na ty poslední dva roky, protože předtím jsem na to byl malý. No, to na konci třiačtyřicátého nebo na začátku čtyřiačtyřicátého, za mnou přišel Budulínek a říkal: „Hele já, protože jsem tlustý, tak musím běhat. Můžeš taky běhat.“ A takhle nenápadně mně sdělil, že ze mne bude „ilegalista“. Mám k tomu jeden takový dodatek, který skautům nikdy nikdo nevezme. V kriminále jsem napsal, teda přichystal, nenapsal, pak jsem to napsal tady doma, novelu, která se jmenuje Tichá pošta. Po ní se jmenuje dokonce i knížka, a bude se tak jmenovat film, který se bude příští rok točit. To bylo vlastně heslo Zbojnické brigády. Proto taky nikoho nikdy nechytily! To bylo zašeptání do ucha, a rozuměl tomu i malý kluk. Byla to kdysi taky dětská hra. A tak to Zpravodajská brigáda použila. Pro mě to bylo úžasné, že jsem se něčeho takového mohl zúčastnit. Ale hlavně si věděl, že

nesmíš, i kdyby ti uřízli hlavu, to heslo v té tiché poště prozradit. Že to je jako klíč, kterým oni si otevřou, co budou chtít. A to na ty kluky fungovalo naprosto přesně. A byla tam ještě jedna taková protikontrola. To, co jsi měl vyřídit tou tichou poštou, to nebyla sice šifra, ale bylo to sdělení, které mělo třeba obrácený slovosled, takže kdyby to někdo řekl jinak, tak bylo jasné, že to je v háji. Bylo to pojištěné úžasně, ano. A musím říct, že jedním z autorů byl Slávek, bratr Franty Nepila. To byla hlava... On byl strojař nebo co, byl takový přesný.

A to bylo vlastně až do konce války. A já tím, že v naší rodině jsme uměli cizí řeči, navíc moje druhá mateřina je němčina, po druhé babičce, tak já jsem pak šel sloužit ke svatému Tomáši na Malé Straně, kde byl repatriční tábor. Byly tam jeptišky. A tam jsem zažil věci, na které by se nemělo zapomenout. Vozili tam lidi ze všech těch lágrů. A vozili tam taky Rusy, které zachránili z koncentráků. Jenže se málo taky ví, že Stalin tehdy řekl, že oni nejsou vězni, ani zajatci, že oni jsou zrádci. Takže jich většinu popravili. Takové poučení.

Po válce

No, a byl pětáctýřicátý rok a začala se znovu tvořit Pětka. Já už jsem samozřejmě nebyl vlče, takže jsme dostali vzkázáno od Rozáry, abychom se sešli. Ale bylo nás mnoho. Myslím, že to bylo na Střeláku, to už si nejsem jistý a byl tam Braťka. A ten řekl, že mezitím jsme narostli a že není možné, abychom byli jeden oddíl. A že teda dává do placu, že bychom měli být přístav, který by obsahoval několik oddílů. Takže to byl Pátý přístav, kromě Pětky tam byla Šestka, která zanikla, pak byla Sedmička a my jsme byli Devítka. Jeli jsme hned na první tábor v tom pětáctýřicátém roce, na ostrov Pětku na jezero do Seče. Ten ostrov, co já vím, ten ostrov už byl před válkou Pětky. Tenkrát hledali tábořiště. Měli někde v Jugoslávii Svatého Jiřího, tu plachetnici. A že by, kdyby dostali to jezero s tím ostrovem, tam by udělali přístav a přivezli Svatého Jiřího. A někdo, kdo snad byl tehdy starostou v Seči, nebo já nevím co, jim to nabídl. A byla domluva, že budou platit korunu ročně. To mně vyprávěli kluci, Rozára, protože ten se toho zúčastnil jako kluk, navíc i proto, že jeho dědeček byl Ořovský. Také říkal, že měli na to vymyšlenou od Braťky nějakou hru. Že to dostali na konci prázdnin, takže se tam jeli jenom podívat a Braťka to pak podepsal s tím starostou. Mělo by to tam být někde v archivu. Protože tyhle malé obce, ne kvůli skautům nebo kvůli přehradě, jsou pyšné na to, že mají staré záznamy. Tak by to někde mělo být. Pokud se někdo nepodělal strachy a nevytrhl to třeba. To se taky stalo.

Tam teda byly historky! Neměli jsme co jíst, tak zabili koně, a my jsme ho po vodě vlekli za pramičkama, vytáhli jsme ho z vody, a protože to byla starší kobykla, tak se to vařilo asi týden. My jsme tam měli ..., jak on se jmenoval? Byl to skaut a byl to z dětství kamarád Braťky, který tam dělal kuchaře. On byl povoláním pekař, ale byl taky kuchař, tak ten se o to staral. A my jsme vždycky chodili: „Už to je?“ A on vždycky říkal: „No, ještě tak dva, tři

dny.“ Ne, že dvě, tři hodiny, ale dva tři dny! Můj táta tam jednou přivezl, zbláznil se samozřejmě, já nevím, dvacet kilo, nebo dvacet litrů malin, abychom si tam udělali koláče. Skauti se na to vrhli, dostali z toho sr..., takže zase bylo nebezpečí, jestli nemají tu ... salmonelu. Ale jinak to byl skvělý tábor, kde byli všichni ti, které znáte. Kokr, tedy Pejsek, nebo Mimča. A byla tam strašná legrace, prostě pořad. Hrála se Velryba a Sledě. To jezero bylo na to úžasné. Jsou tam také ty skály. A Bratřka dovedl napsat úžasnou táborovou hru. Já vlastně, když jsem pak psal hry pro děti, tak jsem byl vlastně vyučený trošku od Bratřky. Byly tam takové ty věci, s kterými nepočítáš, ale zase tak si jich pamatuješ víc. A to je klasika. Já jsem ještě nebyl v Devítce. Chyběl jim kormidelník, tak mě dali do Sedmičky. A kdo byl můj člunař? A málem mě nechal zavřít potom? Pan režisér Vorlíček neboli Vavík byl můj první člunař!

Vsuvka

A já teď přeskočím. Protože když jsem se vrátil z basy, tak si mě našel, kvůli jedné povídce, Frič, abych za ním šel na Barrandov. On byl, jako Fragner na architektuře, on byl Pán takzvaně. On byl jediný, který měl na Barrandově byt, kde mohl klidně bydlet. A chodil do hospody Ke Koubům, a tam měl svůj stůl. A když přišel, tak ho museli přijít pozdravit všichni režiséři, kteří tam byli. A já jsem s ním seděl a on najednou říká: „Jiří, musím vám tady ještě někoho představit, to je náš nejmladší režisér.“ A byl to Vavík! A já jsem říkal: „Toho my nemusíte představovat, my jsme spolu skautovali, měl skautské jméno Vavík.“ Pamatuju si to dobře, on na mě pak čekal, a že mě zabije! On tam byl předseda Svazu mládeže! To bylo v šedesátém roce, no jistě. Potom byl předsedou partaje na FAMU. On byl hvězda, ale strašná bestie byl. No, je to tak. Je to tak. A když naše Klára odmaturovala, tak se přihlásila na FAMU. Já jsem říkal: „Ty ses zbláznila, já tam mám dva kamarády, ale dvě stě nepřátel!“ No, ale co? Oni jí řekli, že když bude dobrá, tak že jí stejně budou muset přijmout. A tehdy točil Vavík Arabelu. A s ním dělal kameraman Emil Sirotek. Oni jsou už mrtví, všichni ti tři bratři. A táta Emila Sirotků byl právník a byl to spolužák mého táty z práv a znali se dobře. Ale o to nejde. A ten Emil to strašlivě těžce prožíval, co ta naše rodina dostávala. A pak se domákl toho, že Klára chce na FAMU. Tak udělal tu největší blbost, a šel za Vavíkem a říkal mu: „Ty Vašku, člověče, něco s tím musíš udělat, Klára, dcera Jirky Stránského, se přihlásila a oni jí nechtějí vzít! Prosím tě!“ Jenže on byl předseda partaje! Na FAMU. No ale nakonec aspoň dosáhl toho, že řekl, abych za ním zašel. A já jsem říkal: „A to si myslíš, že já budu prosit Vavíka? Spadl si z višně? Vorlíčka nebudu prosit!“ Já nevím, co udělal, ale prostě ze sekretariátu volali k nám domů, že soudruh Vorlíček, on byl šéfem katedry režie, že mě prosí, abych za ním přišel na FAMU. Tak jsem tam přišel, a on mi řekl: „Já pro tebe nemůžu vůbec nic udělat!“ Tak jsem neřekl ani slovo, otočil jsem se a šel. A jenom ve dveřích jsem se ohlédl řekl: „A já blbec jsem se nechal ukecat od toho Emila.“ A šel jsem pryč. On pro mě přiběhl a řekl mi: „Já jí nemůžu pomoci, ale řeknu ti jednu

věc, že když ona udělá talentovky nejlíp ze všech, tak my jí musíme přijmout, i kdybychom nechtěli.“ Takže na počtvrté se to povedlo. Ale pak, když mě někde potkal, tak se mi vyhnul na druhou stranu ulice.

Konec vsuvky

Takže to byly začátky. Ale fakt je ten, že všechny ty děti se na to strašně těšily. Já jsem se na to taky vždycky těšil, protože to mělo smysl. Navíc, můj táta se stal hned po válce, aby to nikdo nerozkradl, národním správcem Valdštejnského paláce. A tam byly neuvěřitelné poklady. Tam měla sklady, v té zadní části, jak je zadní hospoda, tak tam měla sklady „tabáková režie“. Tak se tomu tehdy říkalo. Cigarety a podobně. No a tam to smrdělo všechno tabákem. A táta řekl: „Tam můžete mít klubovnu.“ A to bylo něco úžasného, protože to bylo v baráku, který byl šest set let starý, byly tam takovéhle trámy, měli jsme asi tři místnosti a měli jsme vlastní vchod! Jako Devítka. To bylo úžasný.

Když se začal točit film Na dobré stopě, tak my jsme jeli na Jamboree. Devítka si trochu jela po svém. Vejvara byl kapitán, který pak utekl. A s ním byl ..., když jména si nepamatuju všechny, ten kreslíř, ... byl pak v Kanadě, a říkalo se mu Rohlík nebo jak, on maloval Indiány, byl slavný tak, že dostal indiánské jméno. Oni se tam stýkali celá ta parta. Takže Vejvara utekl, tady nám zakázali všechno, ale my jsme ten oddíl drželi, seč jsme mohli. Oni nás teda pár pozavírali, včetně mě. Ale, když mě zatkli, tak už to fungovalo opravdu tajně. A pak se to znovu oživilo v tom osmašedesátém... Já jsem se teda s těmi kluky scházel furt, měli jsme partu z Devítky. A to byl Pes teda Šrajera, byl tam Souček, Podzimek, ten nebyl z oddílu, ale my jsme se u nich scházeli, u Egly. Ten „škautskej“ duch se tam udržoval. My jsme z toho nedělali žádnou vědu, ale děti to cítily, takže my v okamžiku, kdy nastala ta možnost, jsme založili tu Devítku znova. Pětka že, byla Slavoj. No, tak jsem se dostal k Medvědovi, právě tím založením toho nového oddílu. Protože my jsme řekli, že to posvětime, ale nikdo z nás se nemohl těm dětem věnovat tak, jak byl ochoten se jim věnovat Medvěd. A to byla vlastně záchrana. Oni měli, já nevím kolik, těch táborů, a pak i po tom zákazu furt ještě spolu jezdili na tábory. A každý z nás, fotru zakladatelů, měl nějaký úkol. Já jsem vždycky psal hry a takové ty věci. Taky je něco z toho v těch Perlorodkách. A když jsem psal ty hry pro děti, tak jsem cítil, že jsem vlastně vyučený trošku od Braťky.

A mám ten pocit, že Braťka, který se neustále objevoval spíš v pozadí, že on byl lepší spisovatel než Jaroslav Foglar. Ale já jsem je zažil oba dva. My jsme s Hynkem Bočanem točili v roce 1967 Tábor Černého delfína. Tak já jsem tam Foglara zpovídal, ani ne tak kvůli filmu, ale že jsem se vlastně chtěl dozvědět věci, které jsem vlastně jenom tušil, přestože jsem v tom odmalička byl. Co třeba Jirka Navrátil, který byl o devět let starší. Všechno se mi to motalo.

Štířín

My jsme kvůli tomu s Jirkou Navrátilem byli asi u pěti ministrů, já jsem o tom psal fejetony. A teď tady u mě byl ten starosta náš, José, Výprachtický. S tou Jitkou u mě byli, ale to už je asi tři měsíce. A já jsem jim říkal: „Já jsem se dozvěděl, že ministerstvo, že Zaorálek, se chce zbavit Štířína. Ale tyhle věci nejsou prodejné, takže on to nabídl za korunu parlamentu. A tam se samozřejmě o to začnou rvát, protože tam budou lidi, kteří budou cítit, že by to mohlo něco vynést. A my bychom do toho měli vstoupit a jim to kazit, dělat „kazišuky.“ Jenže jim se do toho moc nechtělo...

Schwarzenberg, to je mojí rodiny přítel, když byl ministrem, tak my jsme u něj byli s Jirkou, a on řekl: „To, co ty říkáš, že to jsou věci, které jsou nevratné, to potvrdil už Plajner.“ Hlavně nás všechny nakrsko, já jsem o tom napsal seriál do Týdne, kam jsem psal takové fejetony, že oni už byli tak nafoukaní. Předtím sociální demokrati zrestituovali Lidový dům, podle stejných pravidel, podle kterých měli dostat skauti Štířín. Ale ti nic nedostali. Protože tamti mohli tzv. pokračovat, byť jenom v Americe, ale českoslovenští skauti tady nepokračovali, tak nemohli dostat nic. A samozřejmě to bylo ještě zamotané. Já jsem byl vlastně u toho od začátku. Po devětaosmdesátém roce Vašek Havel samozřejmě chtěl, aby nová republika navázala na První republiku. A měl dva „úžasně“ rádce, jeden se jmenuje Rychetský a druhý se jmenuje Jičínský, kteří tu novou ústavu dělali. A to byli původně komunisti. A tehdy oni udělali vlastně vůbec největší sviňárnu. Pokud šlo o právo, tak Vašek se radil s Otíkem Motejlem. A oni přišli hned, za pár dní, co se to otočilo, že Československo musí dát jasný signál světu, kam patří. A že hlavně musejí fungovat ty demokratické instituce a že první, co musí existovat, je Nejvyšší soud. A že prezidentem Nejvyššího soudu by měl být Otakar Motejl, který všechny hájil. Dobře věděli, že v okamžiku, kdy je jmenovaný, už nesmí radit. Takže ho uklidili.

Oni na toho Vaška chodili s takovými figly, jako že kdyby se zrušilo socialistické právo, tak že nebudou platit ani rozvody. Vašek o tom věděl kulový. Já jsem ho varoval, protože sám jsem z právnické rodiny. A já to říkám jako příklad toho, že oni od toho Vaška odstraňovali ty, kdo jim vadili, ale mě neodstranili, protože mně se nikam nechtělo. Vašek mě pozval do první vlády a já jsem říkal: „A nepadl jsi z višně, prosím tě? Vždyť tam budeš mít šest komunistů, že jo, vždyť to je ta dohoda jakási, a já že budu s komunistama? Oni málem vyvraždili celou mou rodinu a s nimi já že budu ve vládě?“ Vašek se urazil, on se dovedl urazit. Když už to bylo dýl, tak mi Vašek dokonce řekl: „No, já jsem ti tenkrát tak záviděl, proto jsem vlastně měl na tebe vztek, že ty ses prostě na to vyflajznuj a já v tom musel jet dál, no...“

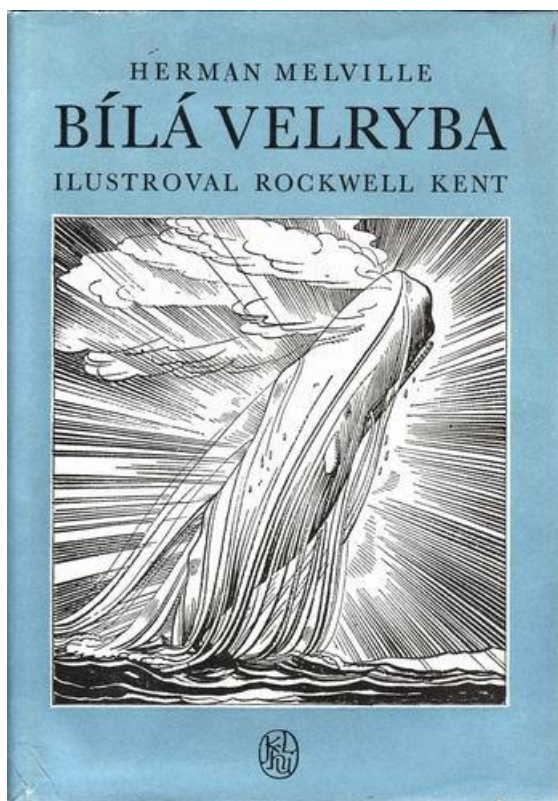
Diskuse

V květnovém čísle Plaváčka padla otázka, z které knihy je ilustrace Zdenka Buriana vystavená na jeho souborné výstavě v Obecním domě:

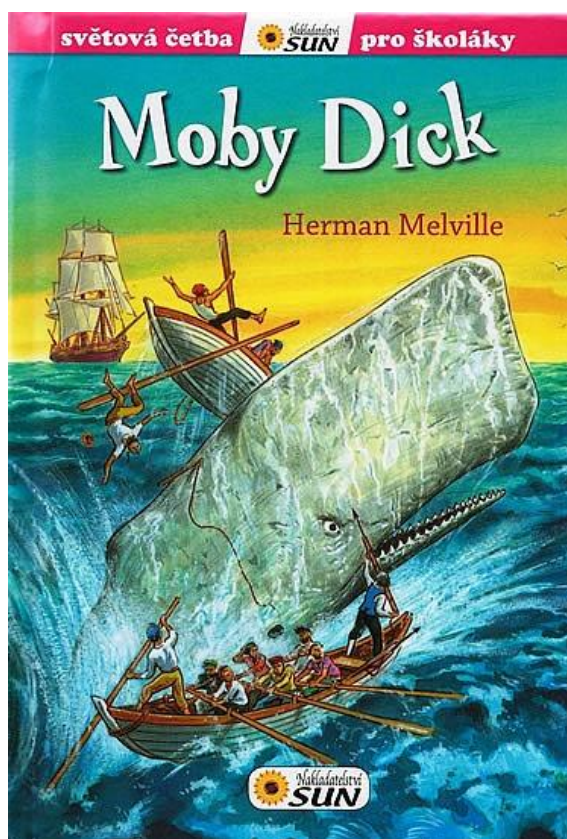

Na červnové schůzce **Bob** odhadnul, že je to ilustrace ke knize Hermana Melvillea „Moby Dick,, (Bílá velryba).

Plaváček se snažil najít odpověď na internetu. V záplavě různých vydání této knihy, která vyšla v češtině, však žádný výtisk s ilustracemi Zdenka Buriana nenašel. Pro zajímavost uvádíme původní krásnou titulní ilustraci Rockwella Kenta...

..a jako protipól ilustraci neznámého autora ve vydání tohoto románu pro školáky.

Záhada té krásné ilustrace od Buriana tedy není zatím vyřešena.